

DRAMATIZAREA TEXTULUI LITERAR

Pentru sistematizarea și fixarea cunoștințelor în cadrul lecției de limba română propun următoarea abordare : dramatizarea textului literar . La baza organizării acesteia vor sta următoarele tehnologii : *Role play* (jocul de rol) , *conversația euristică* și diverse forme de organizare : frontale , în grup .

Propun în continuare secvențe din lecția dramatizarea a poemului *Muma lui Ștefan cel Mare* de D. Bolintineanu

Subiect – Poemul „Muma lui Ștefan cel Mare” de D. Bolintineanu.

Caracterizarea personajelor.

Obiective – Să caracterizeze personajele textului literar.

- Să valorifice elementele de ordin afectiv din text.
- Să exprime atitudine față de faptele relatate în compoziție.

Elevii conversează după modelul:

- Ce fel de piesa vreți să punem în scenă?
- Împărțiți opera în momente
- Ce episoade veți alege pentru dramatizare? De ce?
- Ce vreți să evidențiați introducându-le?
- Cu ce episod veți începe?
- De ce anume așa?
- Ce episoade vor urma? De ce?
- Dacă ați schimba succesiunea evenimentelor, ce veți urmări?
- În ce loc al orașului sau satului natal veți filma?
- Avem în operă descris locul? Citați.
- Prin ce impresionează așezările descrise?
- Dacă filmăm într-o încăpere, cum trebuie să fie mobila?
- Dacă nu este mobilă?

În scopul caracterizării personajelor vor fi puse întrebări:

- Alegeți rolurile.
- Cine vrea să fie în rolurile...? De ce?

- Pe cine ai propune în rolurile respective dintre colegii de clasă?
- Pe cine ai propune în rolul X din marele personalități? De ce?
- I-ai văzut și pe ei în asemenea roluri?
- Povestești despre rolul lui.
- Cum vom îmbrăca actorul? Avem descris în operă?
- Cum vom plasa personajele în cadru?

Această conversație poate dura o lecție, de aceea elevilor li se propune pentru acasă în grupuri să-și aleagă un episod, sau să se indice de către profesor fiecărui grup episodul, după care vor urma pregătirile cu toate atributele, rechizitele necesare.

Elevii au fost puși în situația de a pune în scena o piesă cu toate implicațiile acesteia (pentru asta vom consulta specialiști de teatru „V.I.Popa” Barlad).

E₁ – O piesă de teatru istorică pentru că sunt redate evenimentele din timpul domniei lui Ștefan cel Mare pentru că se descrie lupta de la Valea Albă, unde Ștefan cel Mare a pierdut și se întorcea acasă rănit.

E₂ – O piesă de teatru care să redea relațiile dintre mamă și fiu, soacră și noră, soț și soție.

E₃ – O piesă de teatru de dragoste. Tânăra soție își așteaptă soțul iubit și e gata să-l țină lângă numai să nu plece la război.

Împărțind opera în cadre, elevii au stabilit următoarele secvențe pentru piesa lor de teatru. (De fapt conform modelului structural al textului se parcurge la întocmirea planului de idei).

1. Tânăra domniță.
2. Întoarcerea fiului rănit.
3. Îndemnul mamei.
4. Lupta repetată.
5. Victoria.

Care episoade credeți că trebuie să le introducem în text?

E₁ : Consider că toate episoadele sunt necesare pentru că poezia nu conține multe evenimente.

E₂ : Eu cred că trebuie numai episodul când mama îi zice fiului său.

“- Du-te la oștire, pentru țară mori

Și-ți va fi mormântul încoronat cu flori” – pentru că aici e ideea principală a textului.

E₃ : Nu-mi imaginez să omit vreun episod. Toate sunt importante.

În situația în care elevii trebuiau să aleagă episodul potrivit pentru începutul piesei de teatru ei ai stabilit:

E₁ : Cred că fi foarte frumos să înceapă piesa de teatru cu imaginea unei stînci negre, unui vechi castel, unde curge-n poală un rîu mititel și desigur a tinerii domnițe care suspină.

E₂ : Mi se pare că cel mai frumos ar fi momentul cînd sună orologiul, acest sunet te emoționează și te face să privești cu mult interes.

E₃ : Mă gîndesc că piesa de teatru ar trebui să înceapă cu momentul cînd Ștefan se întoarce rănit și bate la poarta castelului.

E₄ : Iar eu propun să alegem clipele cînd muma lui Ștefan cel Mare îl alungă pe fiul său.

E₅ : Eu am o variantă și mai interesantă. Ștefan cel Mare se întoarce acasă victorios, stă pe o stîncă și își aduce aminte cum maică-sa la trimis să lupte și să cîștige pentru țara lui.

În ce loc doriți să punem piesa în scena ?

E₁ : Cred că s-ar potrivi teatrul „V.I.Popa” Barlad.

E₂ : Da, dar se spune că într-un vechi castel, teatrul este înscăunat.

E₃ : Cel mai frumos cred că ar fi să filmăm la Suceava, la cetatea sa de scaun.

E₄ : Langa Chetrosu este pe un varf de deal o cruce de pe timpul lui Ștefan cel Mare. Cred că acolo ar fi cel mai bine etc.

În scopul caracterizării personajelor s-a întreprins următoarea discuție.

Cine ar vrea să fie în rolul lui Ștefan cel Mare?

E₁ : Eu cred că aș putea juca acest rol pentru că sunt puternic și mă bat cu oricine.

E₂ : Dar Ștefan cel Mare nu numai se bătea, dar și era foarte deștept!

E₃ : Păi eu cred că sunt și foarte capabil. Sunt cel mai ager la matematică.

E₄ : Și eu aș putea să joc în acest rol, dar sunt prea înalt. Cunoaștem doar că domnitorul Ștefan era mic de statură.

E₅ (o fetiță) – Măcar că sunt fată aș putea juca în rolul lui Ștefan cel Mare. Dumnealui purta părul lung și eu am plete pînă la umeri; mustățile pot să mi le lipesc. Îmi place să joc afară de-a războiul și întotdeauna sunt căpitan.

Aceste descrieri demonstrează că elevii cunosc personalitatea lui Ștefan cel Mare și de la orele de istorie. Se realizează așadar principiul interdisciplinarității care este o verigă de bază în arta educațională.

- Pe cine din colegii voștri ați propune în rolul lui Ștefan cel Mare? Dar al mamei lui Ștefan cel Mare? Cine credeți că ar putea juca rolul tinerii domnițe?

Spiritul critic al elevilor aici s-a manifestat din plin. Discuțiile au continuat furtunos chiar au și ajuns la unele oportunități. Se menționează în cazul acesta lectura calitativă, interesul și curiozitatea pentru personalitățile marcante.